

**QON BOSIMI NAZORATI VA MEDIKAMENTLAR BILAN
PARVARISHLASH STRATEGIYALARI**

Norboyeva Z. E.

Saidov J. B.

Termez iqtisodiyot va servis universiteti

Tibbiyot fakulteti Davolash ishi talabasi

Termez iqtisodiyot va servis universiteti

Tibbiyot fakulteti o'qituvchisi

Annotatsiya: Ushbu maqolada arteriyal gipertenziyani davolash va qon bosimini nazorat qilish bo'yicha zamonaviy strategiyalar tadqiq qilingan. Turli davolash usullari va dorilarning individual samaradorligi tahlil qilindi. Olingan natijalar asosida qon bosimini optimal boshqarish uchun yangi tavsiyalar ishlab chiqildi.

Kalit so'zlar: qon bosimi, gipertenziya, medikamentlar, davolash strategiyalari.

**КОНТРОЛЬ АРТЕРИАЛЬНОГО ДАВЛЕНИЯ И СТРАТЕГИИ
ЛЕЧЕНИЯ С ИСПОЛЬЗОВАНИЕМ МЕДИКАМЕНТОВ**

Norboyeva Z. E.

Саидов Ж. Б.

Студентка факультета лечебного дела

Терменского университета экономики и сервиса

Преподаватель медицинского факультета

Терменского университета экономики и сервиса

Аннотация: В данной статье исследованы современные стратегии лечения артериальной гипертензии и контроля артериального давления. Проведен анализ эффективности различных методов лечения и препаратов, учитывающий индивидуальные особенности пациентов. На основе полученных результатов разработаны новые рекомендации по оптимальному управлению артериальным давлением.

Ключевые слова: артериальное давление, гипертензия, медикаменты, стратегии лечения.

**BLOOD PRESSURE CONTROL AND TREATMENT STRATEGIES
WITH MEDICATIONS**

Norboyeva Z. E.

Saidov J. B.

Teacher at the Medical Faculty of Termez

University of Economics and Service

Student at the Faculty of Medicine,

Termez University of Economics and Service

Abstract: This article explores modern strategies for treating arterial hypertension and controlling blood pressure. The effectiveness of various treatment methods and medications, considering individual patient characteristics, has been analyzed. Based on the findings, new recommendations for optimal blood pressure management have been developed.

Keywords: blood pressure, hypertension, medications, treatment strategies.

Kirish: Arteriyal gipertenziya global miqyosdagi jiddiy sog‘liq muammosi bo‘lib, insult, infarkt, va boshqa qator asoratlarga olib kelishi mumkin. Dunyodagi har uchinchi katta yoshli inson ushbu kasallikdan jabr ko‘radi. Davolashning maqsadlari faqatgina qon bosimini pasaytirish emas, balki umumiy xavfni kamaytirishdan iboratdir.

Materiallar va metodlar:

Tadqiqot dizayni

Tadqiqotda jami 63 bemor ishtirok etdi. Ular uch guruhga bo‘lindi:

1. **1-guruh:** Diuretiklar qabul qilganlar (n=21).
2. **2-guruh:** Beta-blokerlar bilan davolanganlar (n=21).
3. **3-guruh:** Kalsiy kanallari bloklovchilari va ACE-inhibitorlari bilan

birgalikda davolanganlar (n=21).

O‘lchangan parametrlar

- Sistolik va diastolik qon bosimi (mmHg).
- Yurak qon hajmi.
- Qon tahlili (lipidlar profili, kreatinin va elektrolitlar).

Natiyalar va muhokama

Jadval 1. Guruhlar bo'yicha qon bosimi o'zgarishlari

Davola sh guruhi	Boshlang		Yaku		QQ B pasayishi (%)
	'ich SQB (mmHg)	'ich DQB (mmHg)	niy SQB (mmHg)	niy DQB (mmHg)	
Diureti klar	160 ± 10	95 ± 7	148 ± 9	89 ± 6	7.5 %
Beta- blokerlar	165 ± 12	98 ± 6	150 ± 10	90 ± 5	9.1 %
Kalsiy kanallari va ACE- inhibitorlari	170 ± 11	100 ± 8	145 ± 9	85 ± 7	14. 7%

Grafik 1. Qon bosimining pasayishi dinamikasi

Tushuntirish: Grafikda har bir guruhda davolash davomida sistolik qon bosimining o'zgarishi ko'rsatilgan.

Tahlil

- Diuretiklar bilan davolash oddiy hollarda samarali bo'lgan, biroq 2-guruhga nisbatan samaradorlik past bo'lgan.
- Beta-blokerlar asosiy darajada yurak-qon tomir kasalliklari xatarini kamaytirishda qo'llangan.
- Kalsiy kanallari va ACE-inhibitorlari birgalikdagi davolashda eng yuqori natijalar qayd etildi.

Muhokama: Yuqoridagi natijalardan kelib chiqqan holda, davolash strategiyalari har bir bemorning klinik holatiga ko'ra tanlanishi lozim. To'g'ri tanlangan kombinatsiyalar qan bosimini uzoq muddat nazorat qilish imkonini beradi.

Xulosa: Arteriyal gipertenziyani boshqarishda turli yo'nalishlardagi dorilar kombinatsiyalari yuqori samaradorlik ko'rsatdi. Ayniqsa, kalsiy kanallari va ACE-inhibitorlari birgalikdagi qo'llanilishi qon bosimini samarali nazorat qilishga yordam berdi. Har bir bemorga individual yondashuv muhim ahamiyat kasb etadi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. Shamsiyaev Sh. Yurak-qon tomir kasalliklari va ularni davolash usullari. Toshkent: Tibbiyot nashriyoti, 2019.
2. Ahmedov K.R., Shodiev X.K. Ichki kasalliklar propedevtikasi. Toshkent: Tibbiyot nashriyoti, 2020.
3. Kenjayev Y.M., Berdieva S.A., Termiz iqtisodiyot va servis universiteti. "Yurak bo'lmacha va qorinchalari gipertrofiyasining elektrokardiografiya belgilari o'zgarishlarini tahlili."
4. Mamatqulovich K. Y. Me'da osti bezi o'tkir va surunkali pankreatit kasalliklarini gistomorfologik tahlili //American journal of applied medical science. – 2024. – T. 2. – №. 3. – S. 49-53.
5. Mamatqulovich K. Y. et al. Glomerulonefrit kasalligida klinik laborator tahlillarning o'rni va samaradorligi //American journal of applied medical SCIENCE. – 2024. – T. 2. – №. 3. – S. 112-120.
6. Mamatqulovich K. Y., Ismatulloevich X. I., Xabibullo o'g'li C. S. Ko'kyo'tal kasalligi va uni oldini olish chora-tadbirlari //American journal of applied medical science. – 2024. – T. 2. – №. 4. – S. 18-21.
7. Mamatqulovich K. Y., Fayzullayevna R. S. Husnbuzarlar etiologiyasi, klinikasi va davolash chora-tadbirlari //American journal of applied medical science. – 2024. – T. 2. – №. 3. – S. 126-130.

8. Kenjayev Y. "Bio eko texno" ma'suliyati cheklangan jamiyatga qarashli maishiy chiqindilarni saralash va qayta ishlash korxonasi xodimlarining salomatligi //TISU ilmiy tadqiqotlari xabarnomasi. – 2023. – T. 1. – №. 2. – S. 172-176.
9. Tursunof U., Ergashev Sh. Kardiologiyada medikamentlar va ularning qo'llanilishi. Toshkent: Tibbiyot nashriyoti, 2021.
10. Qodirov B. Gipertoniya va yurak-qon tomir kasalliklarini nazorat qilish. Toshkent: O'zbekiston tibbiyot akademiyasi nashriyoti, 2018.
11. Med.uz portali - "Gipertoniya va qon bosimini nazorat qilish usullari". O'zbekiston tibbiyot ma'lumot portali, 2023.
12. James P.A., Oparil S., Carter B.L. 2014 Evidence-Based Guideline for the Management of High Blood Pressure. JAMA, 2014, 311(5): 507-520.
13. World Health Organization (WHO) - "Hypertension: Clinical Guidelines for Primary Health Care in Low-Resource Settings", 2019.
14. Baxtiyorov A., Tursunof R. Klinik kardiologiya va gipertenziya asoslari. Toshkent: Tibbiyot nashriyoti, 2022.
15. Mamadaliev R. Tibbiyotda zamonaviy diagnostika va davolash usullari. Toshkent: Ilm Ziyo nashriyoti, 2021.
16. [emedicine.medscape.com](https://www.emedicine.medscape.com) - "Hypertension Management and Medication Guidelines". Medscape Medical Reference, 2022.

